

BESZÁMOLÓ A TUDOMÁNYTÖRTÉNETI SZAKOSZTÁLY 20 ÉVES MŰKÖDÉSÉRŐL

Dr. Csíky Gábor*

„A tudomány története,
maga a tudomány”

Goethe

A Magyarhoni Földtani Társulat elnöksége 1970. június 15-én hozta létre a Tudománytörténeti Bizottságot, mint állandó elnöki bizottságot, azzal a céllal és feladattal, hogy a nagy tudományos és társadalmi múlttal, gazdag hagyományokkal rendelkező Társulatban, egyrészt a haladó hagyományok ápolását szerveztette tegye, másrészt a Társulat és a magyar földtan múltjára vonatkozó tudománytörténeti kutatások megkezdése és tervszerűvé tétele érdekében az adat- és anyaggyűjtést, továbbá a felmérést megkezdje. A bizottság: elnök, titkár és 10 tagú vezetőségből állt. A bizottság első elnöke *Majzon László* lett. Megjegyzem, hogy az igény a hagyományápolás terén már előbb is jelentkezett a 60-as évek elején, amikor is ezt, a Társulat elnöksége által létrehozott alkalmi bizottságok elégitették ki. Ezeknek tagjai voltak, *Tasnádi K. András*, *Majzon László*, *Kriván Pál* és *Csíky Gábor*. (Lásd mellékletek!)

Megalakulásakor egy 120 esztendőes tudományos egyesület — a legrégebbi az országban — gazdag múltja nagy feladathalmazként állt előttünk, így nyilván nagy hátralékkal kellett megbirkózni és pedig két irányban. Elsősorban a hazai feladatok megoldása terén, másodsorban a világ felé az ún. „hírünk a világban” érdekében is kellett valamit tenni. Erre az a bizonyos 3. hely a világranglistán is kötelezett bennünket. Ugyanis azóta már többször tapasztaltuk, hogy vajmi keveset tudnak rólunk és múltunkról.

Első és legfontosabb feladatunk volt Társulatunk és szakterületünk múltjára vonatkozó alapozó felmérések (adat- és anyaggyűjtés, nyilvántartások, kataszterek készítése) elvégzése. Továbbá igen fontos feladat szakbibliográfiák összeál-

lítása a kutatás szolgálatára, ismerni azt, amit mások már megírtak! Enélkül nem lehet elindulni, ez szolgál alapul a feldolgozáshoz, a tulajdonképpeni tudománytörténeti kutatáshoz. — A kutatás megkezdését abban a két irányban terveztük, amit még *Vadász Elemér* professzor, mint a M. Tud Akadémia Tudománytörténeti Főbizottságának egykori elnöke nagy vonalakban 1955-ben megjelölt: 1. a földtani tudományok magyarországi helyzetére és fejlődésére vonatkozó összefoglaló munkákban, és pedig szakágak, igarágak és területek szerint; 2. egyes kimagasló magyar geológus-tudós egyéniségek életművének ismertetésében.

Lássuk az eddigi működés fontosabb eseményeit és eredményeit.

Az 1970-ben megalakult MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága 1972. májusában megtartott első ankétján, felmérés céljából beszámoltatta a MTESZ egyesületeket tudománytörténeti tevékenységükről, melyen a Társulat Tudománytörténeti Bizottsága részéről számoltam be. Még ez év októberében a MTESZ Bizottsága megrendezte első országos konferenciáját, melyen a Társulat Bizottságának 5 tagja tartott előadást. — Ezenkívül még 1972-ben a publikálási lehetőségek megteremtése érdekében létrehoztuk a „Földtani Tudománytörténeti Évkönyv” című kiadványt, melyből eddig 12 szám jelent meg.

1973. áprilisában a Társulat fennállásának 125. évfordulója alkalmából Bizottságunk által rendezett jubileumi emlékülésen, néhány kiemelkedő jelentőségű tudósunk, így a két *Kubinyi*, *Koch Antal*, *Schafarzik Ferenc*, *Böckh Hugó* életművét méltattuk. A szeptemberben el-

* Előadta a Tudománytörténeti Szakosztály évváró ülésén, 1991. dec. 16-án.

hunyt Majzon László helyére a bizottság elnökekül Allodioris Irmát választottuk meg.

1974. októberében, egyik legnagyobb geológus-tudós egyéniség, a hazai kőolaj-földgázkutató „atyja”, Böckh Hugó centenáriuma alkalmából emlékülést rendeztünk.

1975-ben, a M. Tud. Akadémia alapításának 150. évfordulója alkalmából rendezett jubileumi ülészakok keretében, a Társulat Tudománytörténeti Bizottsága is tartott két emlékülést, melyen geológus akadémikusainkról emlékeztünk meg. — A Bizottság az 50 éves társulati tagsági díszoklevél adományozását javasolta a Társulat elnökségének, melynek első ízben való átadására ezévi közgyűlésen került sor.

1976-ban nagyobb rendezvényünk nem volt.

1977. év február havában rendeztük meg az I. Földtani Tudománytörténeti Napot, „A magyar ásványi nyersanyagok kutatásának története kezdettől 1945-ig” címmel. Ennek keretében 11 előadás hangzott el, a kőszén és lignit, a kőolaj és földgáz, a víz, a bauxit és az építőipari nyersanyagok kutatásának történetéről. Az ezévi közgyűlésen jóváhagyott módosított alapszabály értelmében bizottságunk szakosztállyá lépett elő. — Májusban a közép-észak-dunántúli szervezettel közösen rendezett Földtani Napon tartott emlékülésen lelepleztük *id. Lóczy Lajos* emléktábláját a Zirci Bakonyi Panteonban. Nopcsa Ferenc születésének 100. évfordulóján, novemberben rendezett emlékülésen méltattuk a világhírű magyar tudós életművét.

1978. szeptemberében szakosztályunk első ízben vett részt külföldi nemzetközi rendezvényen, éspedig az IUGS (International Union of Geological Sciences) keretében működő INHIGEO (International Committee on the History of Geological Sciences) VIII. Szimpoziumán Münsterben és Bonnban. Ugyanis 1976-ban Sidneyben tartott 25. Nemzetközi Földtani Kongresszuson az INHIGEO bizottsága vezetőségi ülésén, szakosztályunk 3 vezetőségi tagját — Dudich Endre, Póka Teréz és Csíky Gábor — a bizottság tagjává választotta. A münsteri VIII. Szimpoziumon az INHIGEO bizottság három új magyar tagja részt vett és előadást is

tartott. Szakosztályunk számára ez a részvétel igen kedvező bemutatkozást, kapcsolatfelvételt és sikeres szereplést jelentett. Mindez abban jutott kifejezésre, hogy felkérték a szakosztályt, illetve a Társulatot az 1982. évben a X. INHIGEO Szimpozium megrendezésére Budapesten.

1979-ben nagyobb rendezvényünk nem volt.

1980. év júliusában Párizsban rendezett 26. Nemzetközi Földtani Kongresszuson szakosztályunk három INHIGEO bizottsági tagja részt vett és közös előadást tartott a „Histoire de la Géologie” szekció keretében, „Francia—magyar kölcsönkapcsolatok a földtani tudományokban 1832. előtt” címen. Továbbá részt vettünk az INHIGEO IX. Szimpoziuma előadó és tisztújító ülésén. A MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti bizottsága által szeptemberben Budapesten rendezett, „A természettudományok és a technika fejlődésének kérdései Közép-Európában 1848—1918. között” című nemzetközi konferencián a szakosztály tagjai hat előadással szerepeltek. Augusztusban lelepleztük Bacsák György emléktábláját Alsóbélatelepen, továbbá novemberben *id. Noszky Jenő* centenáriumi emléktábláját Sashalmon.

1981. év február havában megrendeztük a II. Földtani Tudománytörténeti Napot, „A hazai földtudományok egyes ágainak története kezdettől 1945-ig” c. témakörben, melyen sor került a magyar ásványtan, kőzetan-geokémia, őslénytán, alkalmazott földtan, vízföldtan és műszaki földtan történeti fejlődése ismertetésére. Ezenkívül beszámoltam a szakosztály 10 éves működéséről. Az augusztusban Bukarestben rendezett XVI. Nemzetközi Tudománytörténeti Kongresszuson résztvett és előadást tartott Póka Teréz és Csíky Gábor. — A M. Földtani Társulat 1981. évi márciusi tisztújító közgyűlése jóváhagyta a Tudománytörténeti Szakosztály által januárban újraválasztott vezetőségét: elnököt (Allodioris Irma), titkárt (Csíky Gábor) és 14 vezetőségi tagot.

1982. év február havában a szakosztály megrendezte a III. Földtani Tudománytörténeti Napot, „A hazai földtudományok fejlődésének néhány fontosabb eseménye az 1848—1918. közötti idő-

szakban” c. témakörben, melyen hat előadás hangzott el. — Szakosztályunk ezévi és eddigi tevékenységének csúcspontját képezte az INHIGEO X. Szimpóziumának a megrendezése Budapesten, augusztus 16—22. között, „A földtani térképezés és térképszerkesztés története a földtani gondolkodás fejlődésének tükrében” c. témakörben. A szervezés a M. T. Akadémia, a M. Földtani Társulat, a Központi Földtani Hivatal, a M. Á. Földtani Intézet és az ELTE Őslénytani Tanszéke összefoglalásával történt. A szimpóziumon 13 ország kutatói részéről 46 előadás hangzott el; ebből magyar részről 8 előadás. Emellett megünnepeltük az ELTE Őslénytani Tanszéke fennállásának 100. évfordulóját. Az előadóülések után földtani kirándulás volt a Dunakanyarban és a Dunántúli-középhegységben.

A szimpózium anyaga a M. T. Akadémia kiadásában, 1984-ben jelent meg, szerkesztette Dudich Endre.

Június havában a közép- és észak-dunántúli területi szervezettel és a M. Á. Földtani Intézettel közösen rendezett Földtani Napon lelepleztük *Telegdi Roth Károly* emléktábláját a Zirci Bakonyi Panteonban.

1983. év március havában a szakosztály megrendezte a IV. Földtani Tudománytörténeti Napot, „A magyarországi földtani térképezés és térképszerkesztés története a földtani gondolkodás tükrében” c. témakörben, melyen 8 előadás hangzott el. — Az elnöki tisztéről lemondott Allodiatoris Irma helyére márciusban Bogsch László professzort választottuk meg.

1984. év augusztus havában Moszkvában rendezett 27. Nemzetközi Geológiai Kongresszuson szakosztályunk két vezetőségi tagja, Póka Teréz és Dudich Endre vett részt és előadást tartott a History of Geology sectio keretében. Ezenkívül részt vettek az INHIGEO XI. Szimpóziumán, melynek tisztújító gyűlésén új elnökséget és tagokat választottak 4 éves ciklusra. A bizottság új főtitkára Dudich Endre rendes tag lett, magyar lev. tag változatlanul Póka Teréz és Csíky Gábor.

1985. március 18-án rendeztük meg az V. Földtani Tudománytörténeti Napot, „A magyar ásványi nyersanyagok kutatásának története 1945-től 1975-ig” témakörben, melyen 10 előadás hangzott el.

Ez a rendezvény az 1977. évi I. Földtani Tudománytörténeti Nap témájának folytatása volt. Ezenkívül Dudich E. részt vett a Brit Földtani Intézet által Edinburghban áprilisban rendezett, az Európai Földtani Társulatok 4. meetingjén, melynek keretében az INHIGEO megtartotta XII. Szimpóziumát.

1986. évben négy kiemelkedő geológus egyéniség — Papp Simon, Pávai Vajna Ferenc, Vendl Aladár, Telegdi Roth K. — életművét méltattuk centenáriumunk alkalmából. Ezenkívül Benkő Ferencről és 200 éves mineralógiájáról emlékeztünk, amikor is Weiszbürg T. bemutatta a Szakáll S.-ral közösen szerkesztett és kiadott reprint kötetet. A Társulat 1986. évi tisztújító közgyűlése jóváhagyta a szakosztály által megválasztott vezetőséget: elnök Csíky Gábor, titkár Bidló Gábor és 9 vezetőségi tag.

1987. esztendő nagy eseménye részvételünk a XIII. INHIGEO Szimpóziumon Pisa-Padovában szeptember havában. Erre az alkalomra angol nyelvű tanulmánykötetet állítottunk össze és adtuk ki, „Rocks, Fossils and History” címen, mely a Földtani Tudománytörténeti Évkönyv első különszámaként jelent meg. Ezt vittem ki Pisába és mutatta be Dudich Endre főtitkár nagy sikerrel a szimpózium megnyitó ülésén.

1988. március 21-én rendeztük meg a VI. Földtani Tudománytörténeti Napot „Közetek, ősmaradványok és történelem” címmel a pisai szimpózium magyar anyagából, melyen 9 előadás hangzott el. — Októberben résztvettünk az INHIGEO, a Szlovák Tudomány- és Technikatörténeti Társaság, a Szlovák Földtani Társulat és a Szlovák Bányászati Múzeum rendezésében Selmecebányán tartott trilaterális (háromoldalú) lengyel—cseh—szlovák—magyar regionális szimpóziumon, melynek témaköre „A Nyugati-Kárpátok földtani kutatásának története az I. világháborúig” volt. Ezen magyar részről négy előadás hangzott el.

1989. január 10-én Tápióság községi tanácsa Papp Károly emlékkiállítását rendezett nagy szülőtte emlékére, melyet felkérésre megnyitottam és méltattam életművét. A hazai földtan és ásványtan két nagyságának, Hofmann Károlynak és Krenner Józsefnek életművét méltattuk a MTA Föld- és Bányászati Tudományok

osztályával közösen rendezett jubileumi évforduló alkalmával. Tízéves várakozás és vesződés után elkészült az 1977. évi Földtani Tudománytörténeti Napunk előadás anyagából, a hazai ásványi nyersanyagkutatók történetéről szóló angol nyelvű kötet, „History of Mineral Exploration in Hungary until 1945”, mint az Évkönyv 2-ik különszáma. A kötetet sikerült Dudich E. főtítkárság segítségével kiadni a washingtoni 28. geológus kongresszus keretében megtartott XIV. Szimpóziumra, aki azt a tagságnak bemutatta. Ezenkívül szakosztályunk néhány tagja közreműködött „A magyar—amerikai földtudományi kapcsolatok” című témakör feldolgozásában, melynek anyaga az érdi Magyar Földrajzi Múzeum gondozásában, annak kiadványában a Földrajzi Múzeumi Tanulmányok 7. számában jelent meg. A kiadvány földtani részét Hála J. szerkesztette. Ez sajnos már nem jutott ki Washingtonba.

1990. október 15-én rendezett Böckh János emlékülésen három előadásban méltattuk teljes életművét, melyen jelen voltak a Böckh család, mind hazai, mind külföldi tagjai. Ezenkívül megemlékeztünk F. J. Müllerről és a tellur felfedezéséről, továbbá a 100 éves Eötvös-ingáról.

Kiegészítésképpen néhány számszerű adat 20 éves működésünkről. Összegezve, 20 év alatt, 1970—1990-ig 111 előadással 331 előadás hangzott el. Ezenkívül 47 előadás külső, szakosztályon kívüli rendezvényen, vagyis összesen 378 előadás.

Kiadványunkról a Földtani Tudománytörténeti Évkönyvről is szólva. Az első szám 1973-ban jelent meg 120 példányban, 48 oldal terjedelemben 5 cikkel, a 11. szám már 250 példányban 287 oldalon 20 cikkel. A 6. számtól kezdve angol nyelvű tartalomjegyzék és angol rezümé emeli kiadványunk színvonalát. Azóta kiadványunkat külföldön is jegyzik az INHIGEO jóvoltából. — Az eddig megjelent 12 szám 176 cikket tartalmaz 1970 oldalon. Az Évkönyv különszámaként eddig három angol nyelvű kötet jelent meg. Az első kötet 1987-ben 36 cikkel 333 oldallal, a második 1989-ben 13 tanulmánnyal 109 oldalon és a harmadik most jelenik meg 41 tanulmánnyal 440 oldallal. Ide számít a budapesti INHIGEO Szimpózium kötetében megjelent

hazai nyolc tanulmány is. Erre a négy kötetre büszkék lehetünk, megjelentetésük valóságos fegyvertény volt. Összegezve: eddig összesen 274 cikket, tanulmányt produkáltunk.

Az INHIGEO-ról szólva meg kell jegyezni, hogy szakosztályunk ezen a téren jóval nagyobb eredményt, érdeklődést és elismerést ért el, mint az itthoni berkekben. Néhány konkrét példa bizonyítja ezt. Az első a münsteri sikeres fellépés, majd felkérés alapján a budapesti X. Szimpózium megrendezése és sikere 1982-ben, Dudich megválasztása INHIGEO főtítkárrá 1984-ben, végül Évkönyvünk 3 angol nyelvű különszáma — ezek tények! — A probléma viszont az, hogy a tudománytörténet hazánkban még mindig mostohagyerek. — Részt veszünk a MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága munkájában, melynek Dudich-csal együtt tagja vagyunk. A MTESZ „Évfordulók a Műszaki és Természettudományokban” című kiadványa szerkesztő bizottsági tagjaként részt veszünk annak összeállításában. Ennek eddig 10 kötete jelent meg.

Mindezek után néhány szót még az 1991. évi működésünkről. Ez év nagy eseménye volt részvételünk a XVI. INHIGEO Szimpóziumon Drezdában, szept. 9—15. között, amelyen a Társulatot négyen képviseltük (Csíky Gábor, Papp Gábor, Szakáll Sándor, Weiszbürg Tamás). A szimpózium témaköre a *múzeumi gondolat* alakulásának a története volt, „Múzeumok és gyűjtemények az ásvány-, föld- és őslénytörténetében” címen. Az erre az alkalomra összeállított „Museums and Collections in the History of Mineralogy, Geology and Paleontology in Hungary” című, angol nyelvű kötetünk azonban, sajnos a szimpóziumra nem készült el, így csak egy előzetes válogatást tudtam bemutatni. Szerintem ez a kötet a magyar geomuzeológia úttörő műve leendő. Visszatekintve, — az elmúlt 20 év alatt hét alkalommal vettünk részt előadással az INHIGEO szimpóziumain. — November 9-én részt vettünk Tápióságon a község vezetősége által rendezett, Papp Károlyról elnevezett iskola névadó és szobrának avató ünnepségén, amelyen Nemező Ernő akadémikus avatóbeszédet tartott, magam pedig a Társulat nevében röviden emlékezve koszorút helyeztem

el. — November 18-án megrendeztük a VII. Földtani Tudománytörténeti Napot a drezdai kötet anyagából, melyen 13 előadás hangzott el. A Társulat ezévi márciusi tisztújító közgyűlése jóváhagyta a szakosztály által 1990. dec. 17-én újraszervezett vezetőséget: elnök Csíky Gábor, titkár Hála József és 9 vezetőségi tag (Bidló Gábor, Dobos Irma, Dudich Endre, Kaszap András, Kecskeméti Tibor, Papp Péter, Póka Teréz, Székyné Fux Vilma, Vitális György).

Befejezésül: bevallom, hogy azon célkitűzéseknek, amelyekről beszámolóim elején szoltam, csak kis részét tudtuk megvalósítani. Így a Vadász professzor féle direktívák közül a hazai földtudományok szakágak és iparágak szerinti történetének összefoglalását sikerült ugyan nagyrészt bemutatni a tudománytörténeti napokon, de ami a kiemelkedő geológus alkotó egyéniségek életműveinek a bemutatását illeti, ezen a téren még sok tennivalónk van. Ugyanis nagyrészt csak rövid vázlatos, alkalmi évfordulós életműméltatásokra került eddig sor. Szerintem ideje lenne már nagy geológusaink életműveit hosszabb lélegzetű tanulmányok-

ban ismertetni, és meg is jelentetni. A tudományokkal foglalkozó fiatalabb nemzedéknek tisztában kell lennie elődei alkotó erőfeszítéseinek hosszú folyamatával. A múlt felfedezése, megismerése számukra a visszapillantó tükör szerepét tölti be, — megkönnyíti a jelen megértését, és biztosítja a zavartalan haladást a jövő felé. Erre ebben a vajúdjó világban nagy szükség van.

Az elmúlt 20 év alatt igyekeztünk célkitűzéseinkhez híven, a hagyományokat ápolva, múltunk értékeit bemutatni, tudatosítani, több-kevesebb sikerrel. Persze a törekvés még nem elegendő a sikerhez, kedvező munkafeltételek is szükségesek. Ezek viszont a mi esetünkben — tudománytörténetről lévén szó — egyelőre inkább jámbor óhajok maradnak. De nem a siker volt a célunk, mert érték és siker között nagy különbség van, különösen a mai világban. Inkább értékes és eredményesebb munkálkodást szerettünk volna elérni, de tudom, hogy ez csak részben sikerült. A további eredményesebb működés reményében kívánok mindnyájunknak — jobb szerencsét!

5 május 20

259/1965

MTESZ Központi Titkárság
B u d a p e s t

Hivatkozással a 7.sz. Hivatali Értesítőben megjelent felbivásra, Terveletünk Választmányának május 19-i ülése behatóan foglalkozott a magyar földtan és rokonágazataiban működött kiváló és munkásságukban máig előremutató nagyságu tudósok nevének megörökítését célzó fővárosi tanácsi átirattal.

Ez alkalomból bizottságot küldött ki, mely bizottság alapos megfontolás és mélyreható átnézet után feltétlenül indokoltnak találta az alábbiakban felsorolt kiváló magyar szakemberek és nemzetközileg is általánosan elismert tudósok nevének utcák, közterek vagy sétányok megjelölésével történő megörökítését.

BENKŐ FERENC /1745 - 1816/

A magyar ásványtan megalapítója, az első magyar /természetrajzi/ múzeum létrehozója, természetrajzi irodalmunk úttörője

HANTERN MIKSA /1821 - 1893/

A magyar kőszénkincs első tudományos feltárója, a magyar Földtani Intézet első igazgatója, az őslénytan első magyar professzora

HOFFMANN KÁROLY /1839 - 1891/

Geológus, a Budai-hegység szerkezetének megfejtője

KOCH ANTAL /1843 - 1927/

A magyar földtan kiváló művelője, geológusnemzedékünk nagy tanítómestere

KREINER JOZSEF /1839 - 1920/

Világhírű magyar mineralógus, a Nemzeti Múzeum ásványgyűjteményének megalapítója

LAMBRECHT KÁLMÁN /1889 - 1936/

A természettudományos ismeretterjesztés nagynevű művelője, az őslénytan világhírű tudósa

SCHAFARZIK FERENC /1854 - 1927/

A magyar műszaki földtan megalapítója

ZSIGMONDY VILMOS /1821 - 1888/

A mélyfúrési technika magyar úttörője. Nevéhez fűződnek első artézikutjaink

Megjegyezni kívánjuk, hogy felsoroltak közül Hofmann Yároly, Schafarzik Ferenc működése alapvetően tisztázta a Püdsai-hegység földtanát. Utótt elnevezni róluk a hegységi kerületekben lenne kívánatos.

Zsigmondy Vilmosról esetleg a Városliget egyik sápanyát lehetne elnevezni arra tekintettel, hogy a varosaligeti Széchenyi fürdő termálvizét óriási erőfeszítéssel Európára szóló technikai bravurral Zsigmondy Vilmos oldotta meg.

A továbbiakban felsorolt kiváló tudósok nevének megörökítése Budapest területén bárhol javasolható.

/dr. Krivón Pál/
főtítkár

/dr. Csiky Gábor/
a Bizottság vezetője

T.

Magyarhoni Földtani Társulat Elnökségének
B u d a p e s t

A Magyarhoni Földtani Társulat Elnöksége megbízásából október 21-én Szörényi Erzsébet, Majzon Lászlá, Csiky Gábor és Hámor Géza társulati tagokból álló bizottság szállt ki a Kerepesi temetőbe azzal a céllal, hogy megtekintse Hantken Miksa, a Földtani Intézet első igazgatójának a sírját.

A kiszállásra Szörényi Erzsébet bejelentése nyomán került sor, mely szerint a sír külső erőszakos beavatkozás nyomait viseli.

A bizottság megállapította, hogy a sírhantot fedő szürke márványlapot ismeretlen tettesek szakértelmet eláruló módon eltávolították, amelynek nyomai azonban a sírkereten felismerhetők. Az ismeretlen tettesek a sírhantot Sedummal ültették be, így a be nem avatott, illetve a felületen szemlélő a változást nem vehette észre. Megjegyezzük azonban, hogy a sír ettől eltekintve nincs megnyugató állapotban. Így a felirat betűinek aranyozása lekopott és azt feltétlenül fel kell újítani.

A fentiekkel kapcsolatban felmerült az a gondolat, helyes lenne, ha nem csak egyénileg, hanem intézményesen is törődnének a hagyománytisztelet és ápolás jegyében elhāt geológus nagyjaink sírjaival.

Javasoljuk először is felmérés végzését: kik azok, és hol található sírjuk, akik ilyen vonatkozásban számításba jöhetnek, mind Budapesten, mind vidéken, sőt külföldön is. Ezek után a lehetőség szerint meg kelle-

---

- 2 -

ne tekinteni a sírokat, és rögzíteni kellene azok állapotát.

Végül is a felmérés után a sírok leendő szükség szerinti karbantartásával kapcsolatos teendőket kellene meghatározni.

Kérjük a Magyarhoni Földtani Társulat Elnökségének állásfoglalását a fenti javaslattal kapcsolatban.

Budapest, 1965. november 18-án.

A bizottság nevében:

/ Dr. Csiky Gábor /

5 szeptember 23

M á s o l a t

424/966

Központi Földtani Hivatal
B u d a p e s t

Megkeresésükre Társulatunk elnöksége szűkkörű bizottságot küldött ki, hogy az elkövetkezendő 10 évben felállítandó szobrok, plakettek, emléklapok ügyében javaslatot tegyeh.

Kiküldött bizottság szükségesnek látná, ha

1966-ban B e n k ő Ferenc halálának 150. évfordulója alkalmából mellszobrot, emléktáblát vagy plakettet helyeznének el a Magyar Nemzeti Múzeum épületében vagy kertjében;

1968-ban K o c h Antal születésének 125. évfordulóján plakettes emléktáblával látnák el az ELTE Földtani Tan-
székének Koch Antalról elnevezett előadóterme falát.

Ugyancsak 1968-ban H a n t k e n Miksa halálának 75. évfordulója alkalmából a MÁFI kertjében az épület architektúrájának megfelelő építészeti elhelyezésben szoborpályázat kiírását javasolja a bizottság, melynek leleplezését 1969-ben, a MÁFI alapításának 100. évfordulója alkalmából lehetne eszközölni. Megjegyezni kívánjuk, hogy Hantken Miksa volt a Földtani Intézet első igazgatója, sőt azt is, hogy az Intézet elnevezését az ünnepi alkalomból Hantken Miksa nevével lehetne ékesíteni.

1970-ben lesz L ó c z y Lajos és K r e n n e r József halálának 50. éves fordulója. Lóczy Lajos számára bizottság ugyancsak szobor-terv kiírását javasolja, szintén a MÁFI kertjében, melynek átadását egy évvel korábbra hoznánk, hogy a Hantken szobor leleplezésével egyidőben a Lóczy szobor is leleplezésre kerülhessen.

Krenner József halálának 50. éves fordulója alkalmából emléktáblát javasolunk plakettel, melynek elhelyezését a Nemzeti Múzeum falán gondoljuk.

Lóczy Lajos 50 éves halálzási fordulöja alkalmából javasoljuk, hogy mellszobrát a belatonfüredi pantheonban is helyezték el. Ilyen irányu törekvéssel foglalkozik a Veszprém-megyei Idegenforgalmi Hivatal /dr.Zákonyi Ferenc/ is.

Évfordulótól függetlenül javasolja a bizottság, hogy a Fvárosi Tanács Szabó József utolsó lakhelyét /Ep.V., Széthenyi u./ emblémás emléktáblával jelölje meg. Nemkülönben Szabó József emlékére szobrot javasolunk elhelyezni az ELTE kertjében a Trefort-kertben.

/dr. Kriván Pál/
főtitkár

